

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/334-2
Saksbehandler Malin K Paust

Utvalg	Møtedato
Utvalg for livsløp og kultur	11.06.2025
Kommunestyret	19.06.2025

Vurdering av mulighet for å innføre Ung Aktiv i Risør kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Risør kommune ser Ung Aktiv som et positivt tiltak, og ber kommunedirektøren jobbe videre med å innføre Ung Aktiv i Risør kommune.

Vedlegg

Ung aktiv- rapport vår 2024

Utredning av mulighet for å innføre Ung Aktiv

Kort resymé

«Ung Aktiv» ble startet i Gjerstad kommune i 2017. Målet er å kartlegge elever på 3. trinn deltakelse i fritidsaktivitet og bistå de som ikke deltar i å komme i gang med en aktivitet. Kommunestyret har bedt Kommunedirektøren utrede muligheten for å innføre Ung Aktiv i Risør kommune.

Kommunedirektøren konkluderer på bakgrunn av innhentede erfaringer fra Gjerstad kommune og bakgrunn i interne drøftinger på tvers av involverte enheter i Risør kommune med at Ung Aktiv er et positivt tiltak. Det kan med fordel jobbes videre med tiltaket Ung Aktiv i Risør kommune. Dersom kommunestyret vedtar å innføre Ung Aktiv, vil satsingen medføre behov for tilføring av ressurser.

Saksopplysninger

Kommunestyret fattet den 19. desember 2024 følgende vedtak i forbindelse med behandling av [PS 129/2024 Handlingsprogram og økonomiplan 2025-28 med budsjett 2025](#): «Kommunestyret ber Kommunedirektøren utrede muligheten for å innføre Ung Aktiv i Risør kommune».

Erfaringer med Ung Aktiv i Gjerstad kommune

«[Ung Aktiv](#)» i Gjerstad kommune bygger på FNs barnekonvensjon artikkel 31, at alle barn har rett til en meningsfull fritid, samt Fritidserklæringen som sier at alle barn skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Ung Aktiv ses som en viktig del av kommunens arbeid med å gi alle barn og unge i Gjerstad en reell mulighet til å delta på en ønsket fritidsaktivitet. NAV, flyktningetjenesten og 'Aktivt med' er viktige støttespillere i arbeidet. Gjennom Ung Aktiv er så og si alle 3. klassinger i en ønsket fritidsaktivitet, og de fleste på 4. trinn fortsetter. Ung Aktiv ses som et viktig tiltak for å sikre barn og unge en god oppvekst i Gjerstad kommune.

Tidligere vedtak i saker om barn og unges aktivitetstilbud i Risør kommune

PS 20/2 Fritidskortordning - vurdering av alternativer og framdrift hvor bystyret ber rådmannen

- komme tilbake til bystyret med nærmere beskrivelse av kommunens arbeid for å utforme lokal frivillighetspolitikk og bedre barn og unges tilgang til aktivitetstilbud.
- søke på de statlige midlene til fritidskortet
- vurdere Aktivmed som et fritidskort og som en del av en totalløsning
- vurdere og følge opp Aktivmed som et prosjekt for næringsutvikling og digitalisering.

Risør kommune fikk avslag på søknad om tilskudd til fritidskort og den nasjonale forsøksordningen ble avsluttet året etter. Næringssjefen fulgte opp *Aktivt med* med veiledning og tilskudd.

Frivillighetsstrategi 2022-2030, med Handlingsprogram 2022-2026, ble vedtatt 17.02.2022 (PS 22/3).

Mulighetene for å gå inn i et samarbeid med *Aktivt med* og tettere oppfølging av barn og unge for deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter ble utredet i forbindelse med pilotering av fritidskortordningen, i PS 20/2 nevnt ovenfor. Det ble da konkludert at kostnadene forbundet med dette vil være av en størrelsesorden som vanskelig lar seg gjennomføre uten eksterne tilskudd, samt at det vil kreve dedikerte ressurser til å organisere og følge opp dette. NAV så da utfordringer med samarbeid om og administrasjon av «Aktivt med», og at flyktningetjenesten og NAV sosial i stor grad dekket behovet gjennom kontakt med sine brukere. NAV Risør gir økonomisk støtte til én fritidsaktivitet når barnets familie er avhengig av økonomisk sosialhjelp.

PS 21/106 Tiltak mot barnefattigdom hvor kommunestyret

- understreker betydningen av gratis aktivitetstilbud til alle barn og unge
- oppfordrer til at lag og foreninger, samt større arrangement inkluderer gratis aktivitetstilbud
- ber administrasjonen legge til rette for at det søkes om støtte til etablering av utlånsentral

[Handlingsprogram \(2022-2026\)](#) til Risør kommunes frivillighetsstrategi inkluderer tiltak for å nå Fritidserklæringens mål. Blant tiltakene er [ALLE MED dugnad](#) for å konkretisere barrierer for

deltakelse og tiltak for å redusere disse, og å etablere Utlånssentral. Mens ALLE MED så langt ikke er gjennomført, er [Utlånssentralen på SEFF](#) nå etablert og operativ.

Frivilligkoordinator viderefordeler tilskudd fra Bufdir så barn og unge fra 6-19 år kan få dekket utgifter til fritidsaktivitet via [Fritidskassa](#) etter søknad. Støtte fra Fritidskassa behøvsprøves ikke.

Kommunedirektørens utredning så langt viser at de berørte tjenestene i Risør kommune vurderer Ung Aktiv som en viktig innsats. Ingen av tjenestene opplever imidlertid å ha ledig kapasitet til å gjennomføre det. Skal dette innføres i Risør kommune, må det settes inn ekstra ressurser i flere av aktivitetene i årshjulet for Ung Aktiv.

Utredningen viser videre at SFO (Skolefritidsordningen) kan ses som en del av løsningen for elever på 3. trinn, og at målgruppe for innsatsen i Risør kommune kan være elever i overgangen mellom 3. og 4. trinn, med individuell oppfølging av elever på 4. trinn som trenger det.

Økonomi

Kulturtilskudd til lag og foreninger samt tilgang til gratis bruk av lokaler, idrettshaller og -anlegg bidrar til å holde medlemskontingenter nede og øke deltagelse.

Barn i familier med økonomisk sosialhjelp får dekket én aktivitet av NAV Risør.

Ingen av disse utgiftene føres på en måte som gjør det mulig å finne tall på hvor mye som i dag går til aktivitetstilbud til barn i målgruppa.

Familier uten økonomisk stønad fra NAV, men som har så stram økonomi at barnas tilgang til fritidsaktiviteter oppleves begrenset, kan i dag benytte Fritidskassa. Fritidskassa er finansiert av Bufdirs tilskudd for inkludering av barn og unge. Det har vært en økende utnyttelse av Fritidskassa, fra et par tusen kroner i 2022, til over kr. 16 000 i 2024. Risør kommune har fått innvilget søknad om kr. 35 000 til Fritidskassa per år i perioden 2025-27. Med økt trykk på å få målgruppa inn i aktivitet og flere som har kjennskap til ordningen, kan dette beløpet bli for knapt.

Innføring av Ung Aktiv forutsetter at noen har kapasitet til å koordinere frivillige lag og foreningers tilbud med barn og familiers behov, en form for fritidslos. Kommunestyret vedtok å styrke Samfunnssektoren med kr. 250 000 til Frivillighet, lag og foreninger i 2025 ([PS 129/2024 Handlingsprogram og økonomiplan 2025-28 med budsjett 2025](#)). Dersom det vedtas å innføre Ung Aktiv, kan kostnader til fritidslos og utgifter til aktivitetstilbud utover Bufdirs tilskudd til Fritidskassa, i samarbeid med frivillige, lag og foreninger, dekkes av denne budsjettposten. Hele eller deler av beløpet kan benyttes som kommunens egenandel ved tildeling av eksterne tilskudd etter søknad.

Kommuneplan

Ung Aktiv vil kunne være en relevant satsing i tråd med mål og strategier i Kommuneplanens Samfunnsdel.

Folkehelse og levekår

Ung Aktiv kan med henblikk på flere folkehelseindikatorer for Risør kommune forventes å ha positiv effekt og bidra til å nå blant annet denne målsetningen i Kommuneplanens samfunnsdel: *Alle opplever tilhørighet og gode relasjoner som fremmer trivsel.*

Vurderinger

Risør kommune vil kunne oppnå gode resultater ved å ta utgangspunkt i erfaringene fra Gjerstad kommune og tilpasse Ung Aktiv til våre lokale forhold. Det er avgjørende for å lykkes at arbeidet forankres i alle ledd, og at alle gjennomfører sin del av oppgavene i Ung Aktiv, som kan inkludere:

- skolenes ledelse: planlegging med lærere, informasjon i klasser og foreldremøter
- kontaktlærere: tema i klassen og individuell oppfølging i elev-/utviklingssamtaler
- skolehelsesykepleier: tema ved konsultasjon på trinnet, kontakt med foresatte
- frivilligkoordinator: oppdatert fritidskalender/oversikt over aktivitetstilbud og mobilisere frivillige. Prioritere ressurser i Fritidskassa og Utlånssentralen til barn i målgruppa
- fritidslos (funksjonen opprettes ved innføring): bidra til at barn og foresatte støttes i å finne og kunne bli værende i en ønsket aktivitet når det er nødvendig, samt støtte øvrige involverte i deres roller ved kapasitetsutfordringer
- Idrettsrådets og lag og foreninger: informasjon om tilbud og åpne arrangementer

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren innstiller på at Risør kommune jobber videre for å innføre Ung Aktiv.